

Indeling Openbaring

- Openb. 1:1-8 **Proloog**
Openb. 1:9-20 **'Hetgeen gij gezien hebt'**
Openb. 2-5 **'Hetgeen is'**
- op aarde
- in de hemel
Openb. 6-22:9 **'Hetgeen na deze geschieden zal'**
- zeven zegels
- zeven bazuinen
- zeven schalen
- voleinding
Openb. 22:10-21 **Epiloog**

In alle zeven brieven zit dezelfde structuur: Dit zeg Ik, de Here van de gemeente, dit doet u goed, dit heb Ik tegen u, dit is Mijn advies, en als u houdt aan Mijn advies, is dit uw beloning. Dat is de lijn die je terugvindt in alle zeven brieven.

Die structuur is er niet zomaar. Je vindt een verband tussen het eerste en laatste hoofdstuk van Openbaring, nl. de Geest, de Heer van de gemeente: *Hetgeen gij gezien hebt*, de Zoon des mensen, beschreven in het boek Daniël, spreekt in het heden tot de gemeente.

In Openbaring 19 tot en met 22 vind je de beloften terug die aan het eind van elke brief staan. Dus letterlijk in Openbaring wordt zichtbaar de Alpha en de Omega, het Begin en het Einde, de Eerste en de Laatste. In de brieven vind je dat telkens in het klein terug: Ik ben de Eerste, de Enige, de Heer, buiten Mij is niemand. Je hoort hierin het Sjema Israël. Als de duivel verslagen is en hij met al zijn trawanten in de afgrond geworpen is, dan staat daar de Overwinnaar, de Zoon van God, die rechtvaardig oordelen zal. En rechtvaardig oordelen is rechtvaardig voor hen die volharden.

In al die brieven zien we goede dingen gebeuren en minder goede dingen. Zo toepasselijk voor de tijd waarin we vandaag ook leven. Waar we gemeente zijn, waar mooie maar ook moeilijke dingen gebeuren. Waar pijnlijke maar ook verkeerde dingen zijn. Waar de gemeenten niet als het ware door hel en verdoemenis weggevaagd worden, maar door de Heer van de gemeente getrokken wordt. En het advies krijgt: houd je hieraan, doe dit, doe weg wat slecht is, Ik prijs je om het goede wat gebeurd. Dat is *Hetgeen is* en wat vandaag nog is.

Pergamus is een stad, gelegen op een hoge berg waar zich ruïnes van een amfitheater bevindt.

Plaatsen die zich op een hoogte bevinden, hadden toentertijd een religieuze waarde in de ogen van mensen. In de afgodische wereld zie je vaak dat op hoge plaatsen altaren werden gebouwd. Je zou kunnen zeggen: dichterbij de hemel.

De brief wordt geopend met 'Ik weet waar u woont, namelijk waar de troon van de satan is' (vs. 13). Dat is best een heftige uitspraak. Wat bedoelt de Heer hiermee? Wat is 'de troon van satan'? Het heeft alles te maken met deze stad. Je zou kunnen zeggen: Efeze was de economische stad (Amsterdam), Smyrna de bestuurlijke stad (Den Haag), en Pergamus is het Lourdes van die tijd.

Pergamus (200.000 inwoners in die tijd) een religieuze stad met vier enorme tempels. Ter vergelijking had Jeruzalem in die tijd rond de 100.000 inwoners. Pergamus was een enorme magneet voor afgoderij. In Efeze was er de prostitutie, maar in Pergamus was er de afgoderij. Vier grote tempels:

Dionysos

De god van de wijn.

Athena

De god van de liefde.

Zeus

De god van de macht. Zeus was de oppergod. Hij werd vergeleken met de keizers van Rome, en later ook met het beest. Het beest wat opkomt uit de zee heeft waarschijnlijk de vorm van een stier, en de stier is het beeld van Zeus. Zie Openbaring 12,13,14, als het beest uit de zee opkomt dan zit daar een vrouw op. Ook dat is een Grieks verhaal, het is nl. de godin Europa. Heel boeiend, gaan we later op terugkomen.

In het Pergamonmuseum in Berlijn vind je een gereconstrueerd altaar van Zeus.

Erop afgebeeld staan slangen- en stierenbeelden.

In de zaal ernaast staat de nagebouwde blauwe poort van Ishtar.

Deze komt uit Irak, het oude Babylon. In de stad Babel stond die blauwe poort waar het Joodse volk doorheen moest toen het te werk gesteld werd tijdens de 70 jaren ballingschap. Die poort was letterlijk de toegang tot de hel. Het woord *sjeool* (dodenrijk) heeft hier alles mee te maken. Ook staan er slangen- en stierenbeelden op afgebeeld.

Asklepios

De god van de geneeskunst. Dit is de esculaap.

Het is het afgodsbeeld van de god van de genezing. Het werd als afbeelding verwerkt in de tempels.

Jezus noemt de tempel 'de woonplaats van satan'. Je zou kunnen zeggen dat Pergamus de stad van de *feel good* maatschappij was. Herkenbaar voor vandaag de dag? Een plek die beweerd je gelukkig te maken. Kom maar, buig maar en ik genees je. De god van de wijn: dronkenschap. Seksualiteit: de god van de liefde. Allerlei poedertjes, olie, heel die genezingsmaatschappij die vol was van zalfjes en crèmepjes en potjes die je moest draaien. Een compleet occult circus wat daar plaats vond.

En dan de oppergod Zeus, de oppergod die de hoogste tempel had. Hij keek neer op het wereldgebeuren en was tevreden. De troon waar de satan was, betekende dus dat deze stad - als het gaat om het leven van een christen in deze stad - zo een verschrikkelijke verleiding was. Alles was verleidelijk en trok als een magneet. Er woonden niet voor niets 200.000 mensen. De stad riep als het ware 'kom bij mij en ik geef je'. En daarbij waren ze zeer trouw aan Rome, dus was er geen ruimte voor allerlei andere dingen en zeker niet voor een andere god als hun vier goden die residentie hadden in deze stad. Alles draaide om het welzijn en de gelukkige mens.

Er werd niet bij gezegd dat het je ook alles kostte. Geld en economie, en buigen voor de slang. Buigen, hier letterlijk voor de slangen op weg naar het beeld van Zeus (Soter). De bijnamen van Zeus zijn: verlosser, redder, zaligmaker. Hoezo imitatie? Het is hetzelfde woord dat voor de Here Jezus wordt gebruikt in het Nieuwe Testament. Dus Zeus is een nep zaligmaker: 'Kom bij ons en ik zal je gelukkig maken'. Je voelt hier de dreiging en aanwezigheid van een antichrist-figuur in een antichristelijke wereld 'Kom en ik maak je gelukkig'.

Vanaf hoofdstuk 6 zien we de paarden die Christus imiteren als het witte paard. Satan heeft een nep drie-eenheid die precies kopieert en zegt 'Kom maar achter mij aan en doe maar wat wij zeggen'. Wij leven vandaag de dag in een zelfde wereld, waar het huis van satan aanwezig is in de vorm van verleiding.

Maar er is nog iets. In de hele geschiedenis door zijn er figuren die het wilden namaken. En het meest ernstige is wel wat er in de Tweede Wereldoorlog is gebeurd. Kijk naar dit gebouw van 1936.

Herkent u de vorm? Hitler had een aanvraag gedaan in de jaren 30 om wat in Berlijn stond en nog steeds staat, af te breken en op te bouwen in Neurenberg. Hij had nl. een plan, hij wilde de glorie laten zien van oude tijden. Hitler had altijd fascinatie voor Griekse mythologie. Hij dacht het 1000-jarig Vrederijk te brengen en gebruikte de symbolen. Zelfs op de Brandenburger Tor staan engelen en demonen. Hitler kreeg echter geen toestemming. Een aantal handlangers stelden daarom voor hem zelf te gaan bouwen. Hier werd de toespraak in klip en klare taal gehouden: het Joodse volk moest opgeruimd moest. De 'troon van satan'. Een toespraak voor tienduizenden die het toegejuicht hebben dat het volk van God opgeruimd moest worden. Wie zat hierachter? Wie zat achter de keizer van Rome? Wie zit er achter al die goden en tempels? De satan en de hele demonische wereld. Als iets duidelijk wordt in de hele geschiedenis, dan is dat wel het verhaal van Pergamus.

Een ander kenmerk wat u moet weten van Pergamus, is de naam Pergamus. Dit woord betekent perkament. Het was de eerste stad waar perkament gebruikt werd, met als gevolg dat er de grootste bibliotheek ter wereld stond met 200.000 boeken. Voor die tijd bizar veel. Daarin werd alle wijsheid verzameld in opdracht van de keizer. Buitenbijbelse boeken bevestigden dit.

Derde brief: aan Pergamus

12. *En schrijf aan de engel van de gemeente in Pergamus: Dit zegt Hij Die het tweesnijdende, scherpe zwaard heeft:*

Het 'tweesnijdende, scherpe zwaard' is het Woord van God. In Pergamus dachten ze: 'Wij hebben alle wijsheid in pacht. Wij hebben alle boeken van de wereld verzameld en weten hoe de wereld in elkaar zit en wat je moet doen'. Maar hier verschijnt de Heer van de gemeente Die zegt: 'Ik ben de Heer van de gemeente', een verwijzing naar hoofdstuk 1, 'die het tweesnijdende, scherpe zwaard heeft'. Het Woord van de Here is waarlijke wijsheid. De gemeente hoort niet te luisteren naar alles wat er gebeurt, en naar de bibliotheek te gaan om alle antwoord van het leven te ontdekken. Nee, de Heer zegt: 'Ik spreek'.

13. *Ik ken uw werken en weet waar u woont, namelijk waar de troon van de satan is. U houdt vast aan Mijn Naam, en u hebt het geloof in Mij niet verloochend, zelfs niet in de dagen van Antipas, Mijn trouwe getuige, die gedood werd bij u, waar de satan woont.*

De gemeente is gelukkig trouw. Het vraagt uitleg wat betreft Antipas. Hij was waarschijnlijk een van de voorgangers van de gemeente te Pergamus. We weten uit buitenbijbelse bronnen wat er gebeurde met deze man, en dat hij een vooraanstaand leider van de gemeente van Pergamus was. In die tijd had je in verschillende steden feesten. In Smyrna was dat het 10-daags feest voor de keizer. Zo ook in Pergamus die heel trouw was aan Rome, en heel trouw was aan de goden. De christenen in die tijd hielden vast aan de naam van de Here en bogen niet voor de keizer wat verplicht was. Je moest meedoen met rituelen en feestjes, maar de christenen deden dat niet. Uit angst voor de keizer van Rome en mogelijke onrust in de stad, hielden ze zich aan het aloude principe - wat Johannes ook aan den lijve meemaakte – als je een leger wil pakken, pak je niet de soldaat

maar de generaal. Dus door een oudste of voorganger te pakken, tref je de hele gemeente. Dat is wat hier gebeurt. Antipas is gevangen genomen. Wat we weten is dat hij naar een tempel van Zeus werd meegenomen en men daar een aanbiddingsritueel heeft uitgevoerd. Er was daar een enorm bronzen beeld gemaakt van een stier. Het beeld van Zeus. Aan de binnenkant was het hol gemaakt, en er zat een deur in. In de holle ruimte zat een soort vuur dat kokend heet werd. De stier werd voor de tempel gereden. Er was veel publiek. En Antipas werd daar levend in gezet. Zijn gebonk en geschreeuw was het grote ritueel en werd gezien als een afgodisch offer.

In de tekst zie je dat God begaan is met Zijn gemeente, want wat moet het een schok hebben gegeven in de gemeente, een enorme angstimpuls: Lieve help, als dit het lot kan zijn. En dan kun je twee dingen doen. Je kunt zeggen we gaan gewoon door of je krijgt mensen die in de leer van Bileam of de Nikolaïeten zeggen: 'Maak het jezelf niet zo moeilijk. Doe gewoon mee, assimileer met je omgeving. In je hoofd moet je gewoon wat anders denken. Het komt wel goed'. Nee. Niet alleen Antipas maar zelfs de hele gemeente daar boog niet.

14a. *Maar ik heb enkele dingen tegen u, namelijk dat u daar mensen hebt*

Er waren mensen die zich hielden aan de leer van de Nikolaïeten en de leer van Bileam. De leer van de Nikolaïeten was 'Alles is liefde, geen probleem. Vrije seksualiteit buiten het huwelijk met ongelovigen, ach, dat geeft niet, want alles is vergeven, alles is genade. Vrijheid in Christus. Het gaat toch om liefde? Als het goed voelt, dan is het goed'. Het probleem van deze gemeente is dat ze het toestaan dat deze mensen onderwijs geven. 'En ach, als ze het in hun eigen kringetje doen, dan maakt het niet zoveel uit...' Het wordt gedoogd. Er staat niet dat het beleid in die gemeente zo was of dat de statuten zo ingericht waren.

14b *die zich houden aan de leer van Bileam,*

De leer van Bileam is een boeiende. Zie Numeri 21 tot 25. Wat gebeurde daar? Het is een oudtestamentisch verhaal uit de Joodse geschiedenis. We hebben daar te maken met koning Balak, een vijandige, afgodische koning. Hij wil kijken hoe hij de kracht van Israël kan breken. Israël is sterk, ze leven met de Heere, het gaat goed met hen. En Balak wil dat volk overwinnen en kijken hoe hij de kracht kan breken. Balak gaat de waarzegger Bileam inhuren. Hij vraagt hem het volk Israël te gaan vervloeken. Dat moet het volk en God uit elkaar trekken, zodat de kracht uit het volk Israël verdwijnt. Bileam gaat dat proberen. Maar dan spreekt God tot Bileam en zegt: 'Het is onmogelijk. Ik heb Mijn Naam verbonden aan dit volk. Het gaat niet gebeuren. Je kunt Mijn Naam niet loskoppelen van dit volk'. Is de Naam van de Heer los te verkrijgen van de gemeente? Denk aan bijv. de kandelaar. Dat lukt niet. Bileam gaat terug naar Balak en zegt: 'Sorry, dit gaat niet lukken. De God van Israël is verbonden aan dit volk, ik kan dat niet verbreken, wat ik ook doe'. Dus Balak heeft een probleem. Uiteindelijk zegt Bileam dat hij nog een ander trucje heeft. 'Vervloeken heeft geen zin, want God heeft een verbond met Zijn volk. God is trouw en Hij laat niet los. Maar als God niet los laat, gaan we kijken of het volk dan hun God gaat loslaten. Weet je wat je moet doen Balak? Je moet een heel aantrekkelijk feestje gaan geven met wijn, vrouwen, seksualiteit. Een compleet feest'. Eén grote verleiding. En hier zie je de geschiedenis van Pergamus gemixt met het verhaal van Numeri 25:1-3: 'Israël verbleef in Sittim, en het volk begon hoerij te bedrijven met de dochters van Moab'. Kortom: Als Gods trouw niet te verbreken is dan verbreek je toch de trouw van het volk richting God?! Verleiding. In dit bijbelgedeelte zie je precies het stukje waar Pergamus in zit: 'Die nodigden het volk uit bij de offers aan hun goden, en het volk at en boog zich voor hun goden neer. Toen Israël zich zo aan Baäl-Peor koppelde, ontbrandde de toorn van de HEERE tegen Israël'.

Dit is de maatschappij waarin wij leven, broeders en zusters. Dit is de wereld waarin onze kinderen opgroeien. Gods trouw bidden wij af over onze kinderen. Wij mogen staan op de beloften van de Heer. Die trouw is niet te verbreken. Niets of niemand kan ons roven uit de hand van Christus. Maar als het satan het op die manier niet lukt, gaat hij, zoals het Nieuwe Testament dat zegt, rond als een briesende leeuw, verslinden wat hij verslinden kan. En hoe doet hij dat? Door verleiding, door ons druk te maken, door ons bergen afleiding en allerlei aantrekkelijke dingen te geven. En de plek waar dat het beste lukt, is het rijke Westen. Geef ze verleiding, geld, kansen en mogelijkheden, en wij

zeggen: 'Here God, wij hebben U niet meer nodig, we kunnen het zelf wel'. En het beleid in de grote crisis van vandaag is daar één groot bewijs van. Het is een grote puinhoop in ons land. Op alle fronten is het een chaos. En chaos is precies wat de satan wil. Zijn naam is 'diabolos', verwarde, chaos-brenger. En het allermooiste is als het ook nog lukt om verdeeldheid in de gemeente te brengen over wereldse zaken en allerlei andere dingen. En zelfs dat lukt op bepaalde punten. Vreselijk. En daarom is deze boodschap zo actueel.

14c. *die Balak leerde voor de Israëlieten een struikelblok neer te leggen,*

Er werd een struikelblok neergelegd. Ook dit is een verwijzing naar een andere tekst. Satan legt struikelblokken neer: verleiding. En over welk ander struikelblok in Sion heeft de Schrift iets gezegd? Christus. Een stootblok voor de heidenen en een hoeksteen voor de gelovigen. Hier zie je dat zoveel teksten bij elkaar komen.

14d. *opdat zij afgodenoffers zouden eten en hoererij bedrijven.*

Dat gaat over het verhaal van Bileam.

15. *Zo hebt u er ook die zich houden aan de leer van de Nikolaïeten en dat haat Ik.*

Dat zijn de mensen in de gemeente die zeggen: 'Prima, doe maar!' En die mensen worden in de gemeente gehouden. Die worden niet tegengesproken, maar 'Ga je eigen gang maar, zie maar, kijk maar'. Niet de hele gemeente.

16a. *Bekeer u.*

Dat is de oplossing. Breek met dat leven, praat de zonde niet goed. Zie het onder ogen en treed op, maar in liefde. Wen niet aan het gif. Als je gif proeft, spuug het uit en blijf er met je vingers van af. Hier staat dat de hele gemeente verantwoordelijk wordt gehouden. Bekeer u staat in het meervoud. Dat is niet de dominee of de kerkenraad.

16b. *En zo niet, dan kom Ik spoedig bij u en zal Ik tegen hen oorlog voeren met het zwaard van Mijn mond.*

Hier staat weer het woord 'tweesnijdend zwaard' (vs. 12). De Here Zelf zal oorlog voeren. Houd je aan het Woord van God. Dat is de opdracht die duidelijk in Pergamus staat: Houd Mijn Woord zuiver! Dat is de opdracht. Een niet-zuiver woord is dat je afwijkt van de dingen. Die feel-good maatschappij is een gevaar als we die in de kerk toestaan, en we bijbelse waarheden aan de kant schuiven zodat wij ons goed voelen. Dat we onbijbelse liederen zingen omdat wij het fijn vinden en het deuntje ons aanstaat. Houd Mijn Woord zuiver! Het Woord verklaard het Woord. Daarom doen we bijbelstudie en probeer ik het Woord te verklaren. En de opdracht te geven 'Houd het zuiver!'

Het tegenovergestelde is het gevaar dat je een gemeente wordt die denkt een perfecte groep van heiligen te worden die mensen uitsluit bij iedere zonde. Er staat hier niet: wees de perfecte, zondeloze gemeente. Er staat 'Houd Mijn Woord zuiver!' En dat zuivere Woord is tegenover mensen, zoals jij en ik, die ook dagelijks fouten maken. Want, laten we eerlijk zijn, wij zijn geen gemeente die uit zichzelf perfect is. Wij komen hier omdat we het nodig hebben ons leven te spiegelen aan het Woord van God omdat je iedere dag merkt dat je dat nodig hebt. En daarom is de liefde de sleutel van de eerste brief aan Efeze. Het gevaar bestaat dat we elkaar de maat gaan nemen, zonder te beseffen dat allemaal die genade nodig hebben. Er moet niet een soort zuivering plaatsvinden. Dat zijn enge dingen die enge consequenties hebben. Nee, aanvaard elkaar zoals Christus u aanvaard heeft. Iedere dag ben ik er dankbaar voor dat ik Zijn kind mag zijn. Dat Hij mij lief heeft ondanks alles wat ik verkeerd doe. Dat ik zelfs voorganger mag zijn met al mijn gebreken. Dat is genade, genade, genade. Dat is gemeente zijn. Maar die genade is voor mij zo kostbaar en zo'n waarheid, want dat heb ik geleerd uit het Woord van God dat mij verteld heeft wat genade is. Wat mij de weg heeft gewezen naar de Here Jezus. Daarom moet ik dát Woord zuiver houden. En moet in de gemeente - zeker als het prekend is vanaf de kansel, aan de jeugd, zondagsschool, bij de kringen - het Woord zuiver zijn. Daarom maak ik me ook zo'n zorgen in deze tijd als het gaat om onze jongeren en

kinderen, waarin we ze zo moeilijk kunnen bereiken. Niet alleen in de kerk maar ook in de gezinnen thuis moeten we het Woord zuiver houden. Ik weet van mijn eigen kinderen in welke wereld ze belanden. Als ik de telefoontjes bekijk met app-groepen van school waar ze mee te maken krijgen, dan is dat het Pergamus van vandaag van drank, seks, drugs en andere extreme dingen. Wat een opdracht hebben wij dan om juist vandaag te volharden. Ook in die Covid-tijd. Laten we volharden en elkaar vasthouden, thuis en in onze families. Zoals in vers 13 staat: 'U houdt vast aan Mijn Naam, en u hebt uw geloof in Mij niet verloochend'.

Wij voeren oorlog, niet met de vuist of door een hele berg ellende op Facebook te zetten, maar met het zwaard, het Woord van God. Dat is waarmee we de strijd voeren. Zoals het prachtige lied zegt: 'mijn Schild en mijn Verlosser, Gij voert de strijd. De huld' is aan U gewijd'. Hij is Overwinnaar, het Begin en het Einde. En wij voegen ons naar Hem.

17. *Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt. Aan wie overwint, zal Ik van het verborgen manna te eten geven, en Ik zal hem een witte steen geven met op die steen een nieuwe naam geschreven, die niemand kent dan wie hem ontvangt.*

Het verborgen manna. Dat is de Here Jezus Zelf. En dit beeld zien we ook terug in Mattheüs 4:4: 'De mens zal niet van brood alleen leven, maar van elk woord dat uit de mond van de Here komt'. Zo begint Jezus Zijn bediening in Zijn verweer tegen de satan (de verzoeking in de woestijn). Hoe geweldig dat de Heer het hier al zegt in Zijn verleiding tegen satan: 'Satan, ga weg! De mens zal niet alleen van brood leven'. 'Kniel voor mij en ik zal je brood geven', dat is dat Pergamus. 'Kniel voor het beeld en je zult een happy life krijgen. Kniel voor al onze afgoden vandaag en je zult het heerlijk hebben in deze tijd'. Dat het alleen bedrog blijkt te zijn, merk je dan achteraf. Maar Jezus zegt: 'De mens zal niet alleen van brood leven, maar van het Woord dat uit de mond van de Here komt'. Dat is wat hier in de brief ook staat: 'Ik heb het tweesnijdend scherpe zwaard. Ik zeg tegen de gemeente. Ik zal tegen de verleiders spreken, oorlog voeren met het zwaard van Mijn mond. Jullie zullen eten van het hemels Manna. Ik ben het Brood des levens. Ik ben de Deur'. Al die Ik-ben teksten van Johannes komen hier terug.

De *witte steen*. Dat vraag om wat uitleg. Wat is die witte steen? Je vind het ook terug in Openbaring 19 waar die nieuwe naam gegeven wordt. Ook de Here Jezus draagt die namen met Zich mee in Openbaring 19. Een witte steen had in die tijd twee functies, het was een toegangsbewijs waarop een naam stond. Een toegangsbewijs was voor een vaak occult, heidens feest. Jezus zegt dat we daar van weg moeten blijven en geeft ons een steen met onze naam erop. Want bij Hem hebben we toegang tot de tafel waar het Manna is. De tweede betekenis van de witte steen is in de rechtspraak in die tijd. Ons rechtssysteem is gebaseerd op het Romeins systeem. De jury moest hun mening geven, schuldig of onschuldig. Dat deden ze door witte en zwarte stenen neer te leggen. Een witte steen was het teken van vrijspraak. Wat geeft Jezus als belofte? Vrijspraak en toegang. Hoe mooi. Jezus zegt eigenlijk: Ik zal u vrijspreken, terwijl anderen u zullen veroordelen en voor de leeuwen werpen. Maar in de eeuwige gewesten is er vrijspraak en is er toegang, zoals Hebreëen zegt: 'Wij mogen naderen tot de troon van de genade'. Wij mogen bij Hem zijn. Vrijheid. Dát is pas echte vrijheid.

Vierde brief: aan Thyatira

18. *En schrijf aan de engel van de gemeente in Thyatira: Dit zegt de Zoon van God, Die ogen heeft als een vuurvlam en voeten als blinkend koper:*

Een brief die veel overlap heeft met die aan Pergamus. Het thema van deze brief is 'Houd vast aan wat u hebt!

Ik neem u mee naar de industriestad Pernis waar je een zee aan licht ziet. De olieraffinaderijen en schepen die je daar ziet, zijn heel indrukwekkend. Het doet denken aan Thyatira dat ook een grote industriestad was met een groot amfitheater, smederijen en verfindustrieën. Ook de dure stof purper. Lydia de purperverkoopster kwam uit Thyatira.

Apollos was de god van deze stad. Hij was de god van het licht. U begrijpt nu wat ik bedoel met al die lampjes en lichtjes. De god van het licht was hier belangrijk. En hoe presenteert de Here Jezus

Zichzelf? Hoe toepasselijk weer. Openb. 1:18: 'Dit zegt de Zoon van God Die ogen heeft als een vuurvlam en voeten als blinkend koper'. Ook hier overstijgt de Here Jezus de beschrijving van deze god Apollos: 'Ik ben het Licht van de wereld'. De ogen van het afgodsbeeld hadden ook iets met licht en straalde. De zonnegod.

'Voeten als blinkend koper' is een verwijzing naar Daniël 7. Leest u dat hoofdstuk maar eens.

19. *Ik ken uw werken, de liefde, het dienstbetoon, het geloof, uw volharding en uw werken, en ook dat de laatste meer zijn dan de eerste.*

In de brief aan Thyatira zie je dezelfde lijn als Pergamus. Ook hier zie je een goede start van de gemeente. Het is geen slechte gemeente, net zoals Pergamus dat ook niet was.

20. *Maar ik heb enkele dingen tegen u: dat u de vrouw Izebel, die van zichzelf zegt dat zij een profetes is, ongemoeid haar gang laat gaan om te onderwijzen en Mijn dienstknechten te misleiden, zodat zij hoererij bedrijven en afgodenoffers eten.*

Maar we zien ook dezelfde kritiek als in Pergamus. Hier wordt het 'de vrouw Izebel' genoemd, die van zichzelf zegt dat zij een profetes is en ongemoeid haar gang mag gaan. Net zoals bij de leer van Bileam en de Nikolaïeten. Deze vrouw mocht profeteren en zelfs onderwijs geven. Het gaat waarschijnlijk concreet om een vrouw die daar de leiding nam. De verleiding was de leer van de Nikolaïeten: 'Doe maar gewoon mee, dan heb je ook geen vervolging'. Dus je ziet dat al die gemeenten last hadden van hetzelfde: hoe verhoud ik mij als christen in een heidense cultuur. En daarom zijn deze brieven zo actueel. Want we leven vandaag met dezelfde vraagstukken. Het is eigenlijk een soort diagnose van de gemeente, zie vs. 20: 'Dit heb ik op u voor en dit heb ik tegen'. De gemeente gaat als het ware door een mri-scan en krijgt te horen wat er allemaal gezond is en wat er ontdekt is.

21. *En ik heb haar tijd gegeven, opdat zij zich van haar hoererij zou bekeren, maar zij heeft zich niet bekeerd.*

In vers 21 wordt duidelijk gemaakt dat dat niet de eerste keer is dat het wordt gezegd. Het doktersadvies heeft al veel eerder plaatsgevonden: 'Ik heb u al een paar keer gezegd dat u moet stoppen met deze ongezonde gewoonte'.

22. *Zie, ik werp haar te bed, en breng hen die overspel met haar plegen, in grote verdrukking, als zij zich niet bekeren van hun werken.*

'Maar', zegt deze dokter, 'als u zich niet houdt aan het advies dat ik u geef, dan werp ik u te bed'. Ziekte. Wat voor ziekte is dit? Dit waren waarschijnlijk de consequenties van de seksuele uitpattingen die er in die tijd ook waren, ziektes die te maken hadden met de verkeerde seksualiteit: onhygiënische situaties. Je ziet in dit vers dat er een koppeling wordt gemaakt: te bed werpen en overspel. De wetten van de Here hebben dus ook te maken met hele concrete dingen. De reinheidswetten hebben ook vaak consequenties m.b.t. ziektes.

23a. *En haar kinderen zal ik door de dood ombrengen,*

En kon dus zelfs nog erger zijn, er stierven ook mensen. Met de 'kinderen' wordt bedoeld: die haar navolgen. Niet de hele gemeente. Er staat niet dat deze hele gemeente omgebracht wordt. In het OT zien we dat Achab tegen Izebel zei: 'Ach, zet jouw afgod maar naast die van ons, geen probleem'. Het heeft consequenties, de dood komt aan de orde.

23b. *en alle gemeenten zullen weten dat ik het ben Die nieren en harten doorzoekt, en ik zal u geven eenieder naar uw werken.*

Hier hoor je de dokter zeggen: 'Ik onderzoek alles en weet wat goed en niet goed is'. En dan komt het advies in vers 24 en 25.

24. *Maar Ik zeg tegen u, en tegen de overigen in Thyatira, voor zover zij deze leer niet hebben en zij, zoals zij dat noemen, de diepten van de satan niet hebben leren kennen: Ik zal u geen andere last opleggen*

25. *dan deze: Houd vast aan wat u hebt totdat Ik kom.*

Ga door met wat u deed dan bent u goed bezig.

26. *En wie overwint en wie Mijn werken tot het einde toe in acht neemt, hem zal Ik macht geven over de heidenvolken.*

De belofte.

27. *En hij zal hen hoeden met een ijzeren staf – zij zullen als kruiken van een pottenbakker verbrijzeld worden – zoals ook Ik die macht van Mijn Vader heb ontvangen.*

Hier spreekt Psalm 2 waar de Messias aan het woord is.

28. *En Ik zal hem de morgenster geven.*

Apollos, god van het licht. Een symbool boven op een berg waar de god Apollos stond en waar licht vanuit straalde, een soort ster die de weg zou wijzen. Jezus is echter onze Morgenster. Weer een verwijzing naar Openbaring 22 waar Jezus de Morgenster is, de Leidsman voor ons leven. Wij kijken niet naar de 'lichtgevers' in onze tijd die zeggen: 'Ik zal jullie naar het licht brengen'. Nee, wij geloven dat Jezus het Licht van de wereld is, Hij leidt ons zoals de vuurkolom boven de tabernakel leidsman was voor het volk Israël door de woestijn. Zo is Jezus en Zijn Heilige Geest voor de gemeente de Leidsman naar het goede. In die tijd was het zo dat men geloofde dat de keizers van Rome van Venus kwamen. Venus is een hele heldere ster aan de hemel. Men geloofde dat de keizers daar klaargemaakt werden voor hun bediening. Jezus is echter zegt: 'Ik ben het Licht van de wereld, Ik heb overwonnen, Ik ben het Begin en het Einde, Ik ben jullie Morgenster, Ik zal de gemeente leiden. Als jullie doen wat Ik zeg, zal Ik de kandelaar in de gemeente laten.

29. *Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt.*